

สรุป

คำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๗๘๓/๒๕๕๓ ห้างหุ้นส่วนจำกัดลำปางรุ่งเรือง ทรานสปอร์ต กับพวก โจทก์
สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จำเลย

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ (๑)(๕) มาตรา ๔๘ วรรค ๑
มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๑ วรรค ๑ มาตรา ๕๑/๑ วรรค ๑ มาตรา ๕๗ วรรค ๒,๔

ป.วิ.แพ่ง มาตรา ๒๒๕ วรรค ๑ (ข้อที่มีได้ร่วมกันมาในศาลชั้นต้น)

โจทก์ทั้งสองฟ้องขอให้บังคับจำเลยคืนรถบรรทุกและพ่วงบรรทุก ๒๐๙ คัน ที่ยึดไว้ หากคืนไม่ได้ให้ใช้
ราคารถบรรทุกและพ่วงบรรทุกตามราคาประเมินได้ในวันที่ยึดหรืออายัดหรือราคาที่ได้จากการขายทอดตลาด
แล้วแต่ราคาใดที่มีราคาสูงกว่าแก่โจทก์ทั้งสอง ให้จำเลยชำระเงิน ๑๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แก่โจทก์ทั้งสองและ
ค่าเสียหายเดือนละ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจำเลยจะคืนรถบรรทุกและพ่วงบรรทุก
หรือใช้ราคา

จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง

ระหว่างการพิจารณา ศาลชั้นต้นมีคำสั่งสืบพยานโจทก์ทั้งสองและจำเลย แล้ววินิจฉัยว่า เมื่อยังไม่ได้
ความว่าทรัพย์สินที่จำเลยนำออกขายทอดตลาดไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ใน
มาตรา ๕๗ วรรคสี่ จึงยังไม่เกิดสิทธิที่โจทก์ทั้งสองจะโต้แย้งได้ และฟ้องของโจทก์ทั้งสองไม่บรรยายฟ้องว่า
การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยในการดำเนินการจัดการทรัพย์สินของโจทก์ทั้งสองตามที่
กฎหมายให้อำนาจนั้นเป็นการกระทำที่ไม่สุจริต ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือฝ่าฝืนบทกฎหมายใด และเป็นการจงใจ
หรือประมาทเลินเล่อต่อโจทก์ทั้งสองอย่างไร จึงไม่เป็นการละเมิดและโต้แย้งสิทธิของโจทก์ทั้งสอง **โจทก์ทั้งสอง**
จึงไม่มีอำนาจฟ้อง พิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

โจทก์ทั้งสองอุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้น
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๓ ทวิ

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้เถียงกันฟังได้เป็นยุติว่า คดีนี้สืบเนื่องมาจากคณะกรรมการ
ธุรกรรมของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จำเลยได้ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรม
ของโจทก์ทั้งสองและมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า โจทก์ทั้งสองกระทำการอันเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติ
ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ (๑) และ (๕) และอาจมีการโอน จำหน่าย ยักย้าย
ปกปิดหรือซ่อนเร้นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ต่อมาวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ คณะกรรมการ
ธุรกรรมของจำเลยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง มีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของโจทก์ทั้งสอง
หลายรายการรวมทั้งรถบรรทุกและพ่วงบรรทุกอีก ๒๐๙ คัน ตามคำสั่งคณะกรรมการธุรกรรม และเลขาธิการ

สำหรับคดีอาญานั้น เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๖ พนักงานอัยการได้ฟ้องโจทก์ทั้งสองในข้อหา ความผิดต่อพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษต่อศาลอาญา แต่ศาลอาญาพิพากษายกฟ้องตามสำเนาคำพิพากษา โจทก์ทั้งสองจึงฟ้องจำเลยคดีนี้ในข้อหาละเมิด โดยบรรยายฟ้องว่ารถบรรทุกและพ่วงบรรทุก ๒๐๙ คัน ของ โจทก์ทั้งสองที่เลขาธิการของจำเลยส่งขายทอดตลาดไปนั้น เป็นทรัพย์สินที่เหมาะสมที่จะเก็บรักษาไว้และหาก เก็บรักษาไว้ก็ไม่เป็นภาระแก่ทางราชการ หรือหากอนุญาตให้โจทก์ทั้งสองรับไปดูแลเองจะเกิดผลดีมากกว่าการ ขายทอดตลาด อีกทั้งรถบรรทุกและพ่วงบรรทุกก็ไม่ใช่ทรัพย์สินที่เป็นของสดเสีงง่ายและจำเลยก็มีอำนาจสั่งให้ โจทก์ทั้งสองรับทรัพย์สินนั้นไปดูแลและใช้ประโยชน์โดยมีประกันหรือหลักประกันก็ได้ แต่จำเลยกลับนำ ทรัพย์สินดังกล่าวทั้งหมดออกขายทอดตลาดเป็นเหตุให้โจทก์ทั้งสองได้รับความเสียหาย เป็นการทำให้ละเมิดต่อ โจทก์ทั้งสอง เพราะคดียังไม่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ารถบรรทุกและพ่วงบรรทุกของโจทก์ทั้งสองดังกล่าวเป็น ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และคดีส่วนอาญาศาลอาญาก็พิพากษายกฟ้องด้วย ขอให้บังคับจำเลย คืนรถบรรทุกและพ่วงบรรทุก ๒๐๙ คัน หากคืนไม่ได้ให้ชดใช้ราคาตามราคาประเมินได้ในวันที่ยึดหรือตาม ราคาที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้นแล้วแต่กรณีโดยมีราคาสูงกว่ากันแก่โจทก์ทั้งสองกับชดใช้ค่าขาด ประโยชน์จากการใช้รถบรรทุกและพ่วงบรรทุกที่ถูกยึดเดือนละ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับตั้งแต่วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ถึงวันฟ้องเป็นเวลา ๑ ปี เป็นเงิน ๑๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และใช้ค่าเสียหายอีกเดือนละ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับตั้งแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจำเลยจะคืนรถหรือชดใช้ราคาดังกล่าวให้แก่โจทก์ทั้งสอง

คดีมีปัญหาข้อกฎหมายที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของโจทก์ทั้งสองว่า โจทก์ทั้งสองมีอำนาจฟ้อง หรือไม่

เห็นว่า โจทก์ทั้งสองฟ้องจำเลยในข้อหาละเมิด โดยยกข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาว่าจำเลยขาย ทอดตลาดรถบรรทุกและพ่วงบรรทุก ๒๐๙ คัน ที่คณะกรรมการธุรกรรมของจำเลยมีคำสั่งยึดไว้ชั่วคราวโดยไม่ ชอบด้วยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ แม้ถ้อยคำในมาตรา ๕๗ วรรคสี่ ที่บัญญัติว่า ถ้าความปรากฏในภายหลังนั้น กฎหมายมิได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่าความปรากฏในภายหลัง โดยคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดก็ตาม แต่มาตรา ๕๗ เป็นบทบัญญัติที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่ คณะกรรมการธุรกรรมของจำเลยมีคำสั่งให้ยึดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นไว้ชั่วคราวตามมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง เพื่อเลขาธิการจะได้ดำเนินการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สิน นั้นตกเป็นของแผ่นดินต่อไปตามมาตรา ๔๙ ซึ่งหากศาลได้สวนแล้วเชื่อว่าทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการ กระทำความผิดก็ให้มีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง แต่หากศาลเห็นว่า ไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดก็ให้ศาลสั่งคืนทรัพย์สินนั้นตามมาตรา ๕๑/๑ วรรคหนึ่งแล้วแต่กรณี ตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวย่อมมีนัยแสดงให้เห็นได้อยู่ในตัวว่าคำว่า "ถ้าความปรากฏในภายหลัง"

ดังนั้น หากตราใบคดีศาลยังไม่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดตามมาตราดังกล่าวว่าทรัพย์สินตามคำร้องไม่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด กรณียอมไม่เข้าองค์ประกอบตามความในมาตรา ๕๗ วรรคสี่ ที่จะก่อให้เกิดหนี้แก่จำเลยที่จะต้องคืนหรือชดใช้ค่าเสียหายให้แก่โจทก์ทั้งสองดังนั้นเมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าขณะที่โจทก์ทั้งสองฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ ศาลยังมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดว่า ทรัพย์สินตามคำร้องไม่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามมาตรา ๕๑/๑ วรรคหนึ่ง กรณียอมไม่ได้ว่าจำเลยมีหนี้ที่จะต้องคืนหรือชดใช้ค่าเสียหายให้แก่โจทก์ทั้งสองตามฟ้อง จำเลยจึงยังมีได้โต้แย้งสิทธิของโจทก์ทั้งสองอันจะเป็นเหตุให้โจทก์ทั้งสองมีอำนาจฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ได้

ที่โจทก์ทั้งสองอุทธรณ์โต้แย้งว่า เลขาธิการของจำเลยนำรถบรรทุกและพ่วงบรรทุก ๒๐๙ คัน ของโจทก์ทั้งสองออกขายทอดตลาดเสียทั้งหมด ทั้งที่คดีอาญาที่โจทก์ทั้งสองถูกฟ้อง ศาลอาญาพิพากษายกฟ้อง ส่วนคดีแพ่งอยู่ในระหว่างการพิจารณา ศาลยังมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่ยึดตกเป็นของแผ่นดินและก่อนขายทอดตลาดโจทก์ทั้งสองก็มีหนังสือถึงจำเลยเพื่อขอรับรถบรรทุกและพ่วงบรรทุกที่ถูกยึดไปดูแลและใช้ประโยชน์ระหว่างการดำเนินคดี กับขอให้ยกเลิกการขายทอดตลาดโดยโจทก์ทั้งสองยอมวางหลักประกันค่าเสียหาย การกระทำของจำเลยจึงเป็นการจงใจไม่ให้โจทก์ทั้งสองนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ เป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ทั้งสองแล้วนั้น

เห็นว่า ในกรณีที่ทรัพย์สินที่คณะกรรมการธุรกรรมมีคำสั่งยึดไว้ชั่วคราวไม่เหมาะสมที่จะเก็บรักษาไว้หรือหากเก็บรักษาไว้จะเป็นภาระแก่ทางราชการมากกว่าการนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นนั้น มาตรา ๕๗ วรรคสอง บัญญัติถึงวิธีการจัดการทรัพย์สินที่ถูกยึดไว้ว่า **"...เลขาธิการอาจสั่งให้ผู้มีส่วนได้เสียรับทรัพย์สินนั้นไปดูแลและใช้ประโยชน์โดยมีประกันหรือหลักประกัน หรือให้นำทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาดหรือนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการแล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบก็ได้"** ซึ่งจะเห็นได้ว่าการที่เลขาธิการของจำเลยนำรถบรรทุกและพ่วงบรรทุกทั้ง ๒๐๙ คัน ของโจทก์ทั้งสองออกขายทอดตลาดในขณะที่คดีร้องขอให้ทรัพย์สินตามคำร้องตกเป็นของแผ่นดินยังอยู่ในระหว่างการพิจารณานั้นเป็นการใช้ดุลพินิจตามอำนาจหน้าที่ของเลขาธิการของจำเลยเกี่ยวกับการรักษาและจัดการทรัพย์สินที่คณะกรรมการธุรกรรมมีคำสั่งยึดไว้ชั่วคราวตามกระบวนการและขั้นตอนของกฎหมายที่มาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้มีอำนาจกระทำได้อีกทั้งเป็นการจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินที่คณะกรรมการธุรกรรมมีคำสั่งให้ยึดไว้ชั่วคราวในระหว่างที่คดีร้องขอให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินอยู่ในระหว่างการพิจารณา

ดังนั้น การดำเนินการโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายเช่นว่านี้ จึงมิใช่เป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ทั้งสองเช่นกัน

ส่วนที่โจทก์ทั้งสองอุทธรณ์โต้แย้งว่า พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มีเจตนารมณ์ในการเยียวยาเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้มีส่วนได้เสียในเบื้องต้นมิให้ได้รับผลกระทบจนยากจะเยียวยา

สำนักกฎหมาย

LEGAL AFFAIRS BUREAU

พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นศาลฎีกาให้เป็นพับ